

ANTONÍN SOVA **Olše**

Já jsem, olše, měl vás rád,
v podvečerní, vonný chlad,
nad vodou, když schýlen sám
stín váš chvěl se sem a tam.

/Květy intimních nálad/

Kam dohlédneš, jsou dlouhé řady polí,
z jablůnek přečnávají střechy chat.
Lid zachutnal ti, země, drsnou solí
a ty jej musíš, musíš milovat...

/Zpěvy domova/

Kdo vám tak zcuchal tmavé vlasy

Když ona přišla na můj sad, vše právě odkvétalo.

Tak nevrle a tulácky v obzoru slunce spalo.

Ó, proč tak pozdě? řek' jsem k ní. Poslední slunce na síti,
zvony mi v mlhách umlkly, jsou ptáci v travách ukrytí,

mé louky teskní vůní mdlou a vody zešeřeny jsou
a přes přívozy stíny jdou a všecko planou je už hrou -

že do daleka odplout chci kams na zelené ostrovy
a zdvihám vlajky na stožár a bílé plachty, lanoví.

Vás tenkrát z jara čekal jsem ... V obzoru modrý zvučel jas.
Já napjal struny z paprsků, by echem chyt se v nich váš hlas.

Nuž rcete, kde jste tenkrát byla? A pod jakými zeměpásky?
Nuž rcete, či jste jaro žila? Kdo vám tak zcuchal tmavé vlasy?

Kde horké noci zpívaly vám v okna otevřená?
Má duše marně toužila tím tichem uděšená.

A teď! kdy nevzpomněl jsem snad, vše se tu chystám zanechat,
na plavbu bych se vydal rád, proč jdete vadnout na můj sad?

Pro nás tu slunce nehoří a nevýskají pohoří.
Nám nikde louky nevoní, zpěv nezní v našem pomoří,

chci odplout sám a poslouchám podzimu pohádkové hlasy -
jdu hledat Nové království. Kdo vám tak zcuchal tmavé vlasy?

/Ještě jednou se vrátíme/

PETR BEZRUČ

Kantor Halfar

Byl to synek jako jedle,
byla na něj pyšná máti,
ale škaredou měl chybu:
tu, že nechtěl poslouchati

*(Kantor Halfar byl hoch dobrý,
byl hoch tichý, byl hoch hezký,
ale škaredou měl chybu:
i v Těšíně mluvil česky*

těch, kdož vládli pod Lipinou.

před okresním inspektorem.)

A když tak se kantor spustí ...
víš, jsou hříchy v katechismu,
co se nikdy neodpustí.

Leta táhnou, vlasy řídnu
jako listí před jesení.
Halfar pořád za mládence!
Pro Halfara místo není.

V krčmě zazní skočná hudba.
Právě v kapli dalo slovo -
což by mělo deset roků
čekat děvče Halfarovo?

Přijdou páni: Škola polská!
Burmistr v klín ruce složí.
Ale vzpurný Halfar učí,
jak mu káže zákon Boží.

FRÁŇA ŠRÁMEK

Raport

Na levém křídle a poslední
já budu stát,
a tušit nebude, oč prosit chci,
žádný kamarád -
a paty k sobě, špičky od sebe,
pro tebe, sne můj divný, pro tebe
já budu meldovat.

Hlásím, pane hejtmane,
že se mi zdál sen,
vojna byla a já ležel
v poli zastřelen;
a zrovna u mne váš kůň taky pad,
nám přáno bylo spolu umírat,
to z boží vůle jen.

To k ránu bylo as, neb měsíc zrud,
a váš kůň hlavu zdvih,
a zvláštní věc, měl jako já
prostřelený břich,
a v jeho očích takový styd žal,
kdos divil se v nich, kdos se ptal
a ruce lomil v nich.

Že louky voní kol a jetely
a kvete řeřicha -
a on ... kůň ... což byl vinen čím?
má díru do břicha,
že na něm seděl kdos, už nesedí,
a oči vědět chtějí, však nevědí
a v hrdle vysychá ...

Tich po mezích chodí kantor,
bez úsměvu, bez myšlenky,
v krčmě v noci sám za stolem
hledí k zemi, hledí sklenky.

V horký večer, na klekání
když se jednou ve vsi zvoní,
vrazí děvče v černou jizbu:
Kantor visí na jabloni!

Bez modlitby, bez slzy ho,
jak při hříšné duši jisto,
v roh hřbitova zakopali,
a tak dostal Halfar místo. */Slezské písně/*

Oh, v hrdle vysychá ... A chtěl by ržát ...
že neví, neví proč!
Sluníčko zlaté, což neměl on tě rád -
ty už ho nechceš ... proč?
proč necinkne už nikdy podkova,
proč nebe v krvi, nohy z olova -
hó, toč se, světe, toč ...

Hlásím, pane hejtmane,
že byl to strašný sen,
ty oči zvířete, ty křičely
a z důlků lezly ven,
křičely na mne, jestli já to vím,
proč ležíme tu s břichem děravým -
co měl jsem říci jen ... ?

Hlásím, pane hejtmane,
a já to musím říci:
tož, člověk rád jde, člověk musí jít,
když pán chce, smrti vstříc -
však koní šetřte, prosím tisíckrát,
to dobytče se strašně umí ptát,
proč nesmí žítí víc ...

/Modrý a rudý/

